

Universitatea Tehnică a Moldovei

**PROIECTAREA ÎMBRĂCĂMINTEI CU
ELEMENTE ALE PORTULUI POPULAR
MOLDOVENESC PENTRU FEMEI**

Student:

Rodnițchi Liliana

Conducător științific:

conf. univ., dr. Balan Stela

Chișinău – 2016

Ministerul Educației al Republicii Moldova
Universitatea Tehnică a Moldovei
Facultatea Industrie Ușoară
Catedra Modelarea Confecțiilor din Țesături și Tricoturi

Admis la susținere
Șef catedră MCȚT conf. univ., dr. Irovan Marcela

„15” 04 _____ 2016

PROIECTAREA ÎMBRĂCĂMINTEI CU ELEMENTE ALE PORTULUI POPULAR MOLDOVENESC PENTRU FEMEI

Teză de master

Masterand: _____ (Rodnițchi Liliana)

Conducător științific: _____ (Balan Stela)

Chișinău – 2016

REZUMAT

Portul național reprezintă una dintre cele mai importante forme de cultură ale unui popor, pe baza lui realizându-se cercetări legate de geneza istorică și etapele principale ale evoluției, formele contemporane și aria de răspândire, dar și originalitatea în raport cu portul altor popoare.

Termenul „costum național” subînțelege un complex de îmbrăcăminte tradițională țărăneasă, format în perioada de finalizare a epocii feudale și trecerea la capitalism, caracterizat prin înflorirea gospodăriei țărănești, arta populară și rezistența formei durabile a îmbrăcăminteii țărănești. Elementele individuale ale costumului apărute în diferite epoci la nivel național sau împrumutate de la alte națiuni, odată cu timpul au format un tip aparte de produse de îmbrăcăminte care sunt unice pentru o comunitate etnică dat.

De-a lungul timpului, veșmântul primește semnificație socială, devenind o modalitate de a cunoaște rangul și ierarhia. Podoabele, materialele, culorile, croiala, devin elemente ale costumului prin care societatea interpretează apartenența purtătorului. De asemenea, haina transmite emoții și sentimente.

Astăzi tradițiile costumului popular moldovenesc sunt valorificate de unii meșteri la cererea ansamblurilor etnofolclorice. O atenție deosebită se acorda realizării costumelor femeiești, fiindcă după frumusețea, calitatea și măiestria de realizare se judeca despre talentul fetelor și al mamelor acestora. Prin croiala, compoziția desenului, culoare se accentua starea, statutul purtătoarei.

Pe timpuri nu era acceptată copierea motivelor ornamentale de pe costumul altei persoane și nici înstrăinarea de la tradițiile comunitare. Fiecare fată trebuia să-și creeze propriul costum de sărbătoare, lăsând pe el amprenta tradițiilor locale și viziunii sale estetice. Costumul trebuia să corespundă firii omului, să armonizeze cu ținuta lui, cu culoarea ochilor și a părului, vârsta și locul lui în societate.

Una din legitățile de bază în realizarea costumului popular a fost respectarea echilibrului și armoniei, a logicii lucrurilor între: rațional și frumos, tradiție și inovație, opinia colectivă și gustul estetic propriu.

După o lungă perioadă de înstrăinare de origini și goană după forme, culori și linii străine portului național moldovenesc, designerii, croitorii, interpreții de folclor, dar și oamenii ce nu activează în domeniu sunt tot mai interesați de stilul vestimentar al strămoșilor noștri.

Ornamentica obiectelor este o reproducere artistică, de obicei, simplificată prin forme figurative a realității înconjurătoare (materială, socială, spirituală). Ornamentul popular exprimă o latură a specificului cultural, a modului de a concepe și produce valori estetice, prezintă un document etnografic de importanță majoră asemănătoare graiului, muzicii, folclorului servind ca un mijloc de comunicare între generații.

În cursul dezvoltării artei populare decorativ-aplicate a fiecărui popor au loc diferite interferențe, provocate de relațiile cu etniile conlocuitoare și vecine. Studiarea motivelor decorative din arta populară moldovenească ne poate mărturisi despre apariția și evoluția multor forme la anumite etape istorice.

În creația populară se întâlnesc motive ornamentale de circulație universală, națională și de răspândire locală. În domeniul artei populare decorative și aplicate unele particularități sunt bine deslușite, ceea ce permite afirmația că ornamentica populară depinde de câțiva factori, în primul rând de materia primă întrebuințată și tehnica de obținere a decorului, de funcția, conținutul tematic sau semnificația motivelor ornamentale.

În ornamentica populară moldovenească există mărturii ale unor concepții străvechi. Drept exemplu servesc motivele: semnele solare, arborele vieții, imaginea omului, calului, șarpelui, semnul crucii etc.

Deslușirea mesajului social al costumului popular implică o atentă citire a tuturor semnelor existente (forme, culori, accesorii etc). Costumul popular comunică și date de ordin național, fiecare popor abordându-și portul tradițional ca și drapelul, ambele având aceeași valoare simbolică.

Seculara strădanie de frumusețe a țărăncii moldovence, a realizat **costumul popular**, care reprezintă o creație unică a fiecăruia; în care nu se acceptă copierea decorului, dar nici îndepărtarea de la niște norme și tradiții. Fiecare trebuia să-și confecționeze propriul costum, lăsând în el amprenta sufletului, a viziunii sale estetice. Orice detaliu era bine gândit ca să se impună prin comoditate, frumusețe și eleganță. Costumul tradițional prezintă o valoare uncală și irepetabilă.

Lucrarea de față a avut drept scop studiul aprofundat al portului popular moldovenesc din perioada Antică până în prezent, factorii care au influențat asupra dezvoltării lui, materia primă și metodele de obținere a țesăturilor, croielii, tehnicile de îmbinare a reperelor și decor. În urma studierii profunde a literaturii de specialitate au fost realizate compartimentele lucrării ce țin de: studiul istoriei și evoluției portului popular, caracteristica obiectelor și semnificația portului popular pentru femei, materialele utilizate la confecționarea produselor tradiționale moldovenești, caracteristica croielii, decorul elementelor și factorii care au contribuit la realizarea lor.

În urma analizei și cercetării a fost elaborată o colecție de noi modele de produse vestimentare cu elemente tradiționale, în baza cărora a fost confecționat un produs vestimentar contemporan, și anume rochia pentru femei tinere cu utilizarea elementelor de broderie realizate mecanic pe reperatele față și mâneci ale produsului de îmbrăcăminte.

SUMMARY

National Harbor is one of the most important forms of culture of a people, based on his research on realizing the historical genesis and milestones of evolution, contemporary forms and Range, and originality in relation to other people's port.

The term "national costume" understood a complex of traditional peasant clothing, made towards the end of the feudal era and the transition to capitalism, characterized by flourishing peasant farming, folk art and peasant resistance sustainable forms of clothing. The individual elements of the costume appeared in different eras national or borrowed from other nations with time formed a special type of clothing products that are unique to a given ethnic community.

Over time, the garment receives social significance, becoming a way of knowing the rank and hierarchy. Ornaments, materials, colors, cut, become elements of the costume by which society interprets membership wearer. Also, clothes convey emotions and feelings.

Today traditional costume Moldovan traditions valued by some craftsmen am at the request of folk ensembles. Particular attention is paid to creating costumes female, for the beauty, quality and craftsmanship of achievement judge the talent of the girls and their mothers. The cut, drawing composition, color accentuate status, carrier status.

The time was not accepted on the costume ornaments copying another person or alienation from community traditions. Each girl had to create their own costume celebration, leaving his imprint his vision of local traditions and aesthetics. The costume should correspond to human nature, harmonizing with his outfit, hair and eye color, age and place in society.

One of the fundamental laws in making folk costume was a balance and harmony between the logic of things: rational and beautiful, tradition and innovation, collective view and own aesthetic taste.

After a long period of estrangement origins and rush shapes, colors and lines Moldavian foreign national costumes, designers, tailors, folk performers, and people not working in the field are increasingly interested in fashion style of our ancestors.

Ornament is a reproduction of artistic objects usually simplified by the surrounding reality figurative forms (physical, social, spiritual). Popular ornament expresses an aspect of cultural specificity, how to design and produce aesthetic values, presents a major ethnographic-like speech, music, folklore serving as a means of communication between generations.

During the development of decorative and applied folk art held every people different interference caused by cohabiting ethnic relations and neighbors. Study Moldovan folk art decorative motifs of us can testify about the emergence and development of many forms of certain historical phases.

The popular creation ornaments movement meet universal, national and local spread. In the field of folk arts and crafts are well discerned some peculiarities, which allows the claim that folk decorations depend on several factors, primarily on feedstock used and production technique to decorate function, thematic content or meaning ornaments.

The Moldovan folk ornaments there are testimonies of ancient conceptions. An example serving reasons: solar signs, tree of life, the image of man, horse, snake, sign of the cross etc.

Discerning the social message of the folk costume involves a careful reading of all existing signs (shapes, colors, accessories etc.). Common folk costume and National entries, each approaching people and traditional clothing like the flag, both having the same symbolic value.

Farmers secular endeavor Moldavian beauty, made costume, which was a unique creation of each; it does not accept copy decor, but no removal of some rules and traditions. Each has his own costume and made up, leaving his imprint in the soul of its aesthetic vision. Every detail was thought of as to require the convenience, beauty and elegance. The traditional costume ounces' present value and unrepeatable.

This paper aimed Moldavian folk-depth study of the ancient period to the present, the factors that influenced the development of raw material and methods for producing fabrics, cut, splice techniques and decoration parts. After studying profound literature, they were made compartments work related to: the history and evolution of folk, feature articles and the significance of costumes for women, materials used in manufacturing traditional products Moldavian feature cut of decor elements and factors which contributed to achieve them.

The analysis and research have been proposed new models of clothing design with traditional elements, under which it was made a new product fashion contemporary, namely dress for young women using elements embroidery landmarks front and sleeves of the product made mechanically.

CUPRINS

Rezumat.....	2
Introducere.....	6
1. Scurt istoric al costumului popular moldovenesc.....	8
1.1 Costumul din perioada antică.....	8
1.2 Îmbrăcămintea populară din epoca Evului Mediu.....	10
1.3 Caracteristica îmbrăcămintei populației urbane.....	12
1.4 Îmbrăcămintea tradițională țărănească.....	15
1.5 Ornamentul național.....	16
2. Costumul tradițional moldovenesc pentru femei.....	19
2.1 Tipologia cămășilor tradiționale pentru femei.....	19
2.2 Catrința. Fota. Fusta. Pestelca.....	33
2.3 Capul și acoperitoarele lui.....	38
2.4 Accesorii și podoabe ale costumului popular.....	42
2.5 Încălțăminte pentru femei.....	49
3. Ia populară, element de îmbrăcăminte național și tradițional.....	52
3.1 Ia tradițională: de la începuturi și până în prezent.....	52
3.2 Personalități care au promovat ia tradițională.....	53
3.3 Portul popular în creațiile designerilor contemporani.....	54
3.4 Elaborarea modelelor contemporane de îmbrăcăminte cu elemente ale portului popular moldovenesc pentru femei.....	61
Concluzii.....	70
Glosar.....	72
Bibliografie.....	77
Anexe.....	81